

**MİMARİ MEKÂN KURGUSUNDA DOLU-BOŞ TEORİSİ:
ESOGÜ FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ, MEŞELİK KAMPÜSÜ**

Prof. Dr. Ayşen Çelen ÖZTÜRK*

Doç. Dr. Duygu KAÇAR**

Dr. Öğr. Üye. Orkun ALPTEKİN***

ÖZ

Üniversiteler genel anlamda bireylere akademik eğitim vermeyi, mesleki beceri ve yeterlilik kazandırmayı, bir yandan da buldukları ülkeyi, bölgeyi, ekonomik ve kültürel açıdan kalkındırmayı amaçlayan eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlardan faydalanan kullanıcıların, bilimsel ve akademik çalışmaları için kapalı derslik, laboratuvar, uygulama alanları ile boş vakitlerinde sosyalleşip, dinlenebilecekleri, bedensel aktivitelerini gerçekleştirebilecekleri açık alanlara ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu alanların fiziksel yapıları ve kaliteleri, kullanıcıların kullanma biçimlerini doğrudan etkileyerek, bireyin sosyolojik, psikolojik ve akademik gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Dinamik yapılar olarak üniversiteler, güncel ihtiyaçlara ve yenilikçi bilimsel çalışmalara olanak sağlayabilecek, mekânsal tasarımlara ihtiyaç duymaktadır. Bu çalışmada, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Meşelik Yerleşkesi'nde yer alan Fen Edebiyat Fakültesi'nin "Eğitim ve İdari" yapı tasarımı kavramsal çerçevesi üzerinden ele alınmıştır. Gestalt prensiplerinden şekil – zemin ilişkisinin üçüncü boyuttaki karşılığı olan dolu – boş teorisi ile tasarlanan yapı, Meşelik Yerleşkesi içerisinde bir doluluk olarak değerlendirilmiştir. yapı sınırları içinde tasarım alanı masif bir blok olarak görülmüş, yatayda ve düşeyde alt zemin, zemin ve zemin üstü kotlarda yapılan boşaltmalar ile biçimlendirilmiştir. Tasarım kararındaki bu boşaltmalar, üçüncü boyutta cephedeki açıklıklar ve yerleşke ile ilişkillemeyi sağlayan ara kesitler olarak açık alanları formüle etmiştir. İdari, akademik ve sosyal mekanların her biri enformel eğitimi destekleyen açık alanlar çevresinde toplanarak akademik personel ve öğrenci için bir etkileşim alanı oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fen Edebiyat Fakültesi, mimari tasarım, dolu-boş teorisi,

SOLID – VOID THEORY IN ARCHITECTURAL SPACE:

ESOGÜ FACULTY OF SCIENCE AND LITERATURE, MESELİK CAMPUS

ABSTRACT

Universities are educational institutions aiming to give academic education, professional skills and competence to individuals; and to improve the country, region, in economical and cultural perspective in general. Users who benefit from these institutions need closed classrooms, laboratories, practice areas for scientific and academic work and open spaces where they can socialize, relax and perform their physical activities in spare time. Physical structures and qualities of these areas play an important role in the sociological, psychological

* Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, acozturk@gmail.com, ORCID NO: 0000 0002 1821 2402

**Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, duyguacar@gmail.com, ORCID NO: 0000 0002 6561 7517

***Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü,orkunalptekin@outlook.com, ORCID NO:0000 0003 3970 0000

and academic development of the individual by directly influencing the usage patterns of the users. Universities as dynamic constructs, need spatial designs that can serve for current needs and innovative scientific work. In this study, "Educational and Administrative" building design of the Science and Literature Faculty of Eskişehir Osmangazi University in Meşelik Campus is discussed through its conceptual framework. The mentioned building is designed with the solid – void theory, which is the third dimension of figure – ground organization of the Gestalt principles and it is evaluated as a solid construct in Meşelik Campus. The design area was seen as a solid in the construction borders and was shaped within the voids of ground, underground and upper ground levels in horizontal and vertical planes. These voiding attitudes of the design idea let the designers come up with façade openings and open spaces that formulate the relationship with the entire campus. Administrative, academic and social spaces are all gathered around open spaces in order to support informal education and interaction.

Keywords: Faculty of Science and Literature, architectural design, solid-void theory,

GİRİŞ:

Latince’de bağımsız ve ortak çıkarları olan kişiler topluluğu anlamına gelen “Universitas” kelimesi, üniversite kavramının kökenini oluşturmaktadır (Antalyalı Ö. L. 2007). Toplumsal ve bireysel gelişimin merkezi olarak üniversiteler, kendi içlerinde, kendilerine özgü kültürel yaşamları ile buldukları kentin ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel hayatına önemli katkı koyarlar (Keleş, 1972). Bu anlamda, akademik ve bilimsel çalışmaların üretilmesinin yanı sıra, toplumsal etkileşim alanı olarak da öne çıkarlar. Yalnızca öğrenciler değil, öğretim üyeleri, çalışanlar ve diğer kullanıcılar derslikler, laboratuvarlar ve uygulama alanları dışında sosyalleşip dinlenebilecekleri açık alanlara gereksinim duyarlar. Aktif paylaşıma imkân veren bu açık alanlarda sürdürülen sosyal yaşam, aidiyet duygusunu artırırken, akademisyen, öğrenci ve çalışan etkileşimini de güçlendirmektedir (Yaylalı Yıldız ve Çil, 2016). Kapalı ortamların aksine, açık hava okulu olarak var olan bu öğrenim / üretim alanları farklı sosyal ve kültürel alt yapıları olan öğrencilerin enformel eğitime de olanak sağlamaktadır. Kampüslerdeki sosyal mekânların ve bu mekânlarda geçirilen ders dışı zamanın öğrencilerin gelişimindeki önemi bu konuda yapılan çalışmalarda sıklıkla vurgulanmaktadır (Erçevik ve Önal, 2011). Özellikle, bu tür akademik ortamlarda ders dışı tartışmalara ve paylaşımlara olanak sağlayacak ortak kullanım alanlarının önemi üzerinde durulmaktadır (Büyükhahin Sıramkaya ve Çınar, 2012).

İngilizce “campus” sözcüğünün karşılığı olarak dilimize giren “yerleşke” kavramı, Turner’in deyişiyle “açık alan” ya da “düzlük” anlamına gelmekte olup (Turner, 1984), “şehir içinde veya dışında bir yeşil alanda kurulmuş akademik köy veya akademik ideallerin fiziksel planlamaya yansımaları” olarak değerlendirilmektedir (Dülger, 2017). Yerleşkelerin dinamik, esnek, sürdürülebilir, gelişebilir olması beklenmektedir. İlk üniversitelerden günümüze kadar kurulmuş olan pek çok üniversite gibi Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ) de yerleşke üniversitesi olarak tasarlanmıştır. 1993 yılında Anadolu Üniversitesi’nden 496 sayılı KHK ile ayrılan Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ziraat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Otel İşletmeciliği Yüksekokulu Turizm Fakültesi, Devlet Konservatuvarı, Fen Bilimleri Enstitüsü, Metalürji ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sağlık

Hizmetleri ve Eskişehir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulları, Sivrihisar Meslek Yüksekokulu, Mahmudiye Meslek Yüksekokulu, Eskişehir Meslek Yüksekokulu gibi birimlerden oluşmaktadır. Akademik, sosyal ve psikolojik ihtiyaçların karşılanacağı yapı ve etkinlik alanlarını barındıran ESOGÜ Meşelik Yerleşkesi Eskişehir'in güneybatısında yer almaktadır. Kent merkezinden yaklaşık 3 km uzaklıkta olan Meşelik Yerleşkesi'nin güneyinde Kent Ormanı, batısında ve kuzeyinde Porsuk Çayı sulama kanalı, doğusunda ise konut alanları bulunmaktadır. Yerleşke içerisindeki yaya hareketi ana ulaşım aksı etrafında gerçekleşmektedir.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nin ana yerleşkesi Meşelik, 1993 yılından itibaren yeni kurulan üniversitenin ihtiyaçları doğrultusunda aşama aşama yapılanmıştır. Yerleşke içerisinde farklı dönemlerde yapılan uygulamalar, mimari yapı dili olarak bir bütünlük gösterememektedir. Bunun nedeni, üniversitenin başlangıçta geleceğe dönük bir master planının olmaması veya her yönetsel değişiklikte stratejik plan önceliklerinin farklılaşmasıdır. Kent içerisinde büyük bir boşluk olarak algılanan Meşelik yerleşkesi, zamanla ihtiyaca göre hızla yapılaşarak doldurulmuş, açık alanlar yapı aralarında artık alan olarak tanımsız kalmıştır. Oysa, içinde yaşanan mekânlar bireyleri birçok yönden etkilemektedir. Mekânlar, bireyin içinde yaşadığı yere aidiyet duygusu geliştirmesine, yaşadığı ortamı sahiplenmesine ve anlamlandırmasına olanak sağlar.

Bir tasarımın başarılı olabilmesi, kullanıcıların demografik yapıları, kullanım biçimleri, psikolojik, fiziksel, kültürel gereksinimleri, kullanım aralıkları ve süreleri gibi bilgilerin doğru saptanması ve mekân kurgularının bu verilere göre oluşturulmasına bağlıdır. Bu çalışmada yerleşke içerisinde tasarlanması talep edilen yeni "Fen – Edebiyat Fakültesi" binası, kullanıcı verileri doğrultusunda, aktif paylaşıma imkân veren, sosyal yaşamı ve enformel eğitimi destekleyen açık alanlar ile ele alınmıştır.

1. TEMEL TASARIM İLKESİ OLARAK GESTALT

Almanca'da şekil, biçim, örüntü, yapı, düzen gibi çok sayıda kavrama karşılık gelen gestalt, parça ve bütün arasındaki görsel ilişkileri arayan nesnel kurallar sunmaktadır. Gestalt kuralları, benzerlik (*similarity*) bütün ve parçaları arasındaki benzerlikler; yakınlık (*proximity*) bütünün parçalarının biraradalığı; tamamlanan biçimler (*closed forms*) parçaların bütün olarak okunabilmesi; okunaklılık (*good contours*) kapanan nesnenin ve çizgilerin algılanabilirliği; yönelim (*common movements*) parçaların aynı örüntüyü oluşturabilmesi; deneyimlerimiz (*experience*), koşullandığımız şekilde görme alışkanlıklarımız gibi nesnel ilişkileri tanımlamaktadır (Koberg ve Bagnall 1974). Temel tasarım için yaygın bir yöntem olarak kullanılan Gestalt'ın en temel prensiplerinden biri de şekil-zemin ilişkisidir. Buna göre, her şekil bir zemine referansla konumlanmaktadır ve bu zemin en az şekiller kadar önemlidir. Diğer kuralların tamamı bu temel prensibin üzerinden anlamlandırılmaktadır. Şekillerin konumlandırılmasından sonra biçimlendirilmemiş alanlar negatif alan olarak adlandırılmaktadır. Ancak şekli olan alanlar pozitif olarak değerlendirilmektedir. Nesnel ya da alanlar net olmasa da, ima edilmiş olmaları bile onları görünür kılmaktadır.

Dolu – boş teorisi de şekil – zemin teorisinin üç boyutlu karşılığıdır. Katı nesnelere yerleştirilmesiyle şekillenen veya ima edilen hacimsel boşlukların, nesnelere kendileri kadar önemli ve hatta nesnelere daha önemli olduğunu varsaymaktadır. Üç boyutlu bir alan; tanımlı bir şekli ve iç ve dış arasında bir eşiği ya da bir sınır algısı varsa pozitif alan olarak değerlendirilmektedir. Pozitif alanlar nokta, çizgi, düzlem, katı hacimler, ağaçlar, yapı kenarları, kolonlar, duvarlar, eğimli yüzeyler ve sayısız diğer unsurlarla tanımlanabilmektedir. Canlılar negatif alanları sirkülasyon, pozitif alanları da yaşam alanları olarak kullanmaktadır. Mimari mekânların biçimleri (şekil) ve nitelikleri kullanıcılarının deneyimlerini ve davranışlarını etkilemektedir. Örneğin, pozitif mekânlar, sürekli ve sosyal etkileşim için tercih edilirken, negatif alanlar, hareketi teşvik etme eğilimindedir. Bu anlamda kente ait olan yapılar (kentsel yapılar) mekânı tanımlarlar.

Yapıları (binaları) tasarlarken, enerjimizi sıklıkla onların biçimlerine odakladığımızda açık alanların “artık alanlar” olarak kalması kaçınılmaz olmaktadır. Bu açık alanlar negatif alanlardır, çünkü yapılar ara mekânları biçimlendirmek üzere düzenlenmemiştir. Buna karşın yapı biçimlerinin, “artık alanları” kamusal pozitif alana dönüştürebilmesi için meydan ve avlu gibi mekânsal oluşumlara ihtiyacı vardır. Çünkü mekânsal oluşumlarda, zemin (arka plan), şekil (ön plan) kadar değerlidir. Soyut görsel dünyanın iki ve üç boyutlu temsiliyetinin sonrasında, gerçek dünyadaki uygulamaya yönelik kentsel tasarım çalışmalarında gestalt kuralları kritik rol oynamaktadır (Günay, 2007).

2. ESOGÜ FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ TASARIMI VE UYGULAMA PROJESİ

Çalışmanın bu bölümünde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi’nde yapılması planlanan ESOGÜ Fen Edebiyat Fakültesi binasına ait, Tablo 2.1’de görülen proje künyesi ile tasarım kurgusu ve mimari projeler anlatılmaktadır.

Tablo 2.1 Fen Edebiyat Fakültesi Proje Künyesi

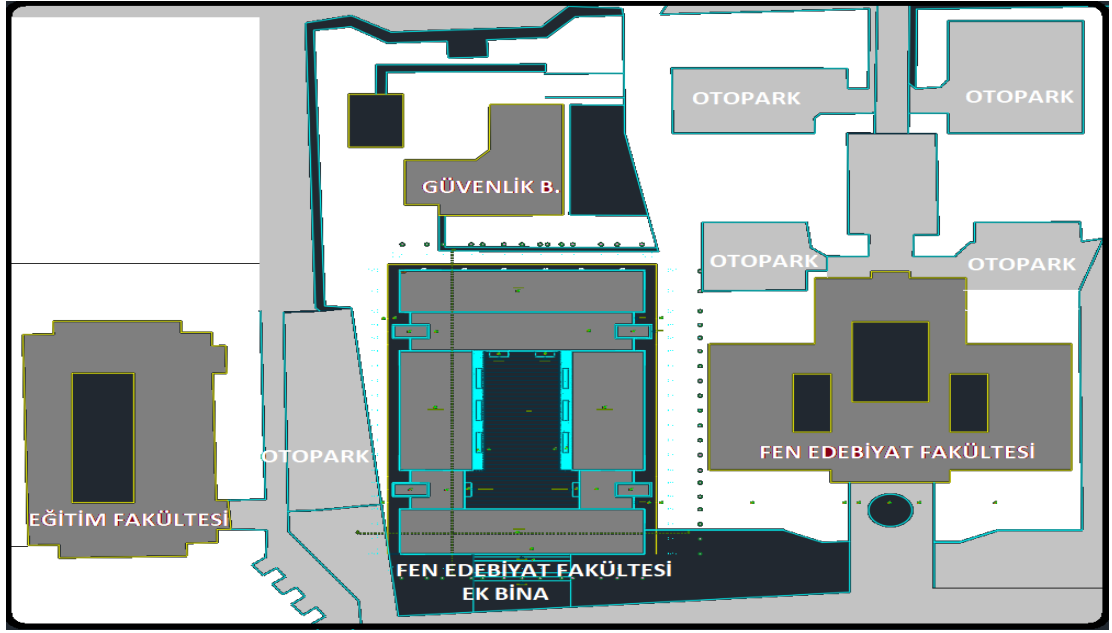
Proje Künyesi	
Yer	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Meşelik Yerleşkesi
İşveren	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörlüğü
Tasarım ekibi	ESOGÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Üyeleri Doç. Dr. Ayşen Çelen Öztürk Doç. Dr. Duygu Kaçar Dr. Öğr. Üyesi Orkun Alptekin
Tasarım yılı	2017
Proje alanı	9600 m ²

Tasarım Kurgusu	Dolu – boş teorisi doğrultusunda sosyal ve fiziksel akışkanlık, süreklilik üzerinden mekan kurgusu oluşturulmuştur.
Bölgümler	Sınıflar, laboratuvarlar, kafeterya ve öğretim üyelerinin odaları, dekanlık ve idari birimler

2.1. Alana Yerleşim

Fen Edebiyat Fakültesi için tasarlanan ve uygulama projesi çizilen yapı bloğu, Şekil 2.1’de görüldüğü gibi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Meşelik yerleşkesinin ana ulaşım aksı üzerinde, kampüsün merkezinde yer almaktadır. Kampüsün Kuzey ve Doğu olmak üzere iki giriş kapısı bulunmaktadır. Gençlik Bulvarı üzerindeki Doğu Kapısı, yoğunlukla yaya ulaşımına ve Tıp Fakültesi sağlık adasına hizmet ederken, kentin yeni çekim alanlarını bağlayan Atatürk Bulvarı üzerindeki Kuzey kapısı da çoğunlukla araç ve toplu taşıma girişleri ile eğitim, idari ve sosyal bölgelere hizmet etmektedir. Yeni tasarlanan Fen Edebiyat Fakültesi Binası her iki kapı ile de ilişkili merkezi bir konumdadır.

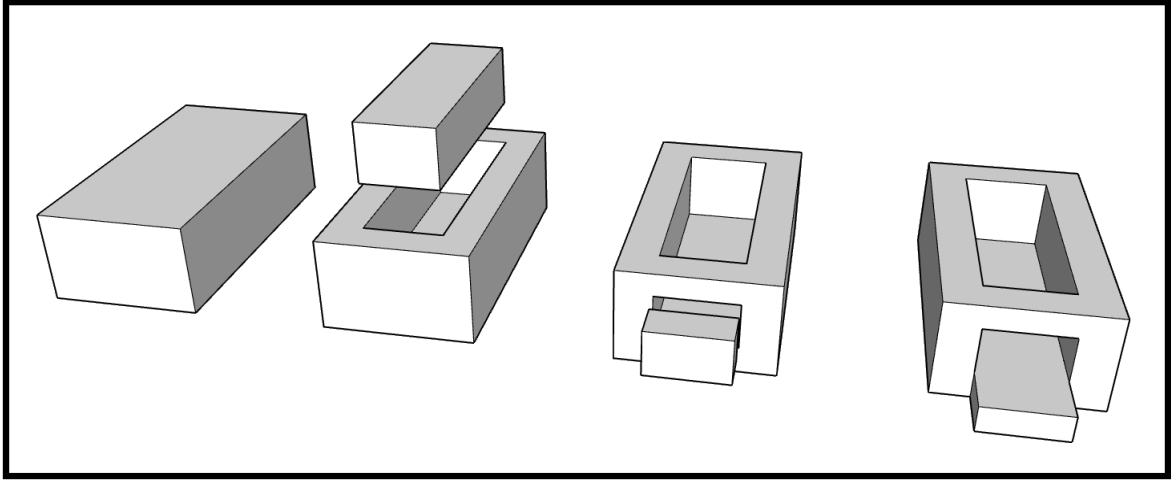
Şekil 2.1 Proje alanı ve yakın çevresine dair vaziyet planı

2.2. Fen Edebiyat Fakültesi Ek Bina Tasarım Konsepti

Mimari mekân deneyimimiz, ona nasıl ulaştığımızla doğrudan ilişkilidir. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi bloğu da Meşelik kampüsü içerisinde ana ulaşım aksı üzerinde planlanmıştır. Mevcut rektörlük binası, kütüphane ve konferans salonunun kuzeybatısında yer alan arazi, ana trafik ulaşımına paralel giden yaya aksını, çevre yapıların sınırlarını tutan bir doluluk önerisi içinde oluşturulan boşluk ile içeri almak üzere tasarlanmıştır. Üç boyutlu bir doluluk olarak ele alınan kütle içerisindeki boşaltma, pozitif dış mekân oluşturmak üzere, ana ulaşım ve girişi örgütleyecek olan avludur. Bu pozitif açık alan, sosyal ilişkileri destekleyecek ve ders dışı geçirilen zamanın öğrencinin gelişimine katkı sağlaması amacıyla yaşayacak yönde kurgulanmıştır.

Plan düzlemindeki bu boşaltmanın benzeri biçimde, kütledeki ön cidarındaki ana giriş de yine bu doluluğun içinde yaratılan boşaltma ile sağlanmıştır. Dekanlık, bölüm başkanlıkları, toplantı salonu, idari ofisler gibi yönetsel birimler bu boşaltmanın imkân verdiği ölçüde ön cephede konumlandırılırken, bu yönetsel bloğun oturduğu zemin kotun altında, arazideki kot farkından yararlanılarak ortak mekânlar ele alınmıştır.

Projenin tasarımında, dolu – boş konsepti doğrultusunda, Şekil 2.2’de görüldüğü üzere yapının yerleşeceği alan üçüncü boyuta yükseltilerek bir dikdörtgenler prizması elde edilmiştir. İstenen ihtiyaç programının yoğunluğu ve alanın kısıtlı olması, çevredeki yapı tipolojilerinin avlulu olmaları nedeniyle, prizmanın ortası zemin kata kadar boşaltılmıştır. Ardından, üniversitenin ana bağlantı yolu üzerinde yer alan cephedeki dolu kütlede boşaltılmasıyla, yol aksıyla orta avlunun bağlantısı sağlanmaktadır. Bu bağlamda, hem yapı içerisinden, hem de yol aksından algılanan, yapının girişini vurgulayan ve sosyal aktiviteler için kullanılabilen bir alan tasarlanmıştır.

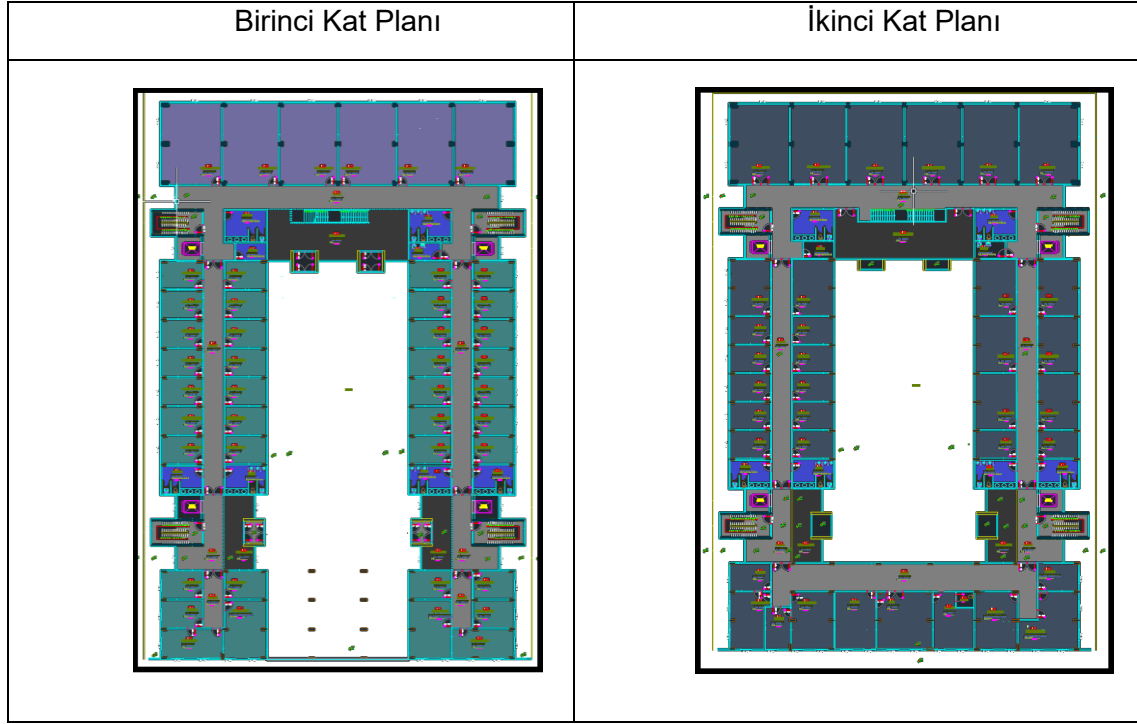
Şekil 2.2 Tasarım konsepti

Tablo 2.2’de kat planlarından da görüldüğü üzere yapı, bodrum, zemin, birinci ve ikinci katlardan oluşmaktadır.

Taban alanı 6000 m² olan yapı, 9600 m²’lik kapalı alana sahiptir. Bodrum katı (-4,50 kotu) plan yerleşiminde, 2880m²’lik net alanın 1920m²’si laboratuvar olarak tasarlanmıştır. Geri kalan kısımların, 520 m²’si teknik hacimler, 440 m²’si de yatay ve düşey sirkülasyon için kullanılmıştır. Arazideki kot farkı nedeniyle bodrum katın cepheleri açıkta kalmakta ve böylece doğal aydınlatmadan faydalanılmaktadır. Zemin katta avluyu oluşturan mekânın altında da doğal aydınlatmaya ihtiyaç duyulmayan teknik servisler bulunmaktadır. Ayrıca bodrum kattan mevcut Fen Edebiyat Fakültesi binasına ulaşım sağlanabilmesi için giriş/çıkış kapısı ve bağlantı yolu tasarlanmıştır.

Tablo 2.2 Fen Edebiyat Fakültesi Kat Planları

Bodrum Kat Planı	Zemin Kat Planı

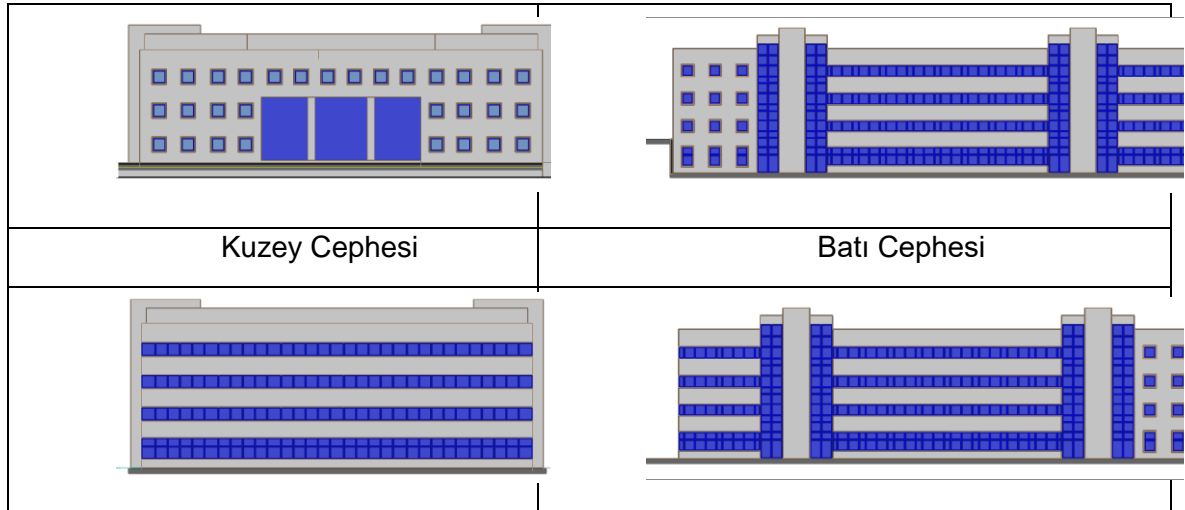
Giriş katı ($\pm 0,00$ kotu) 2267m^2 'lik kapalı alandan oluşmaktadır. Yapıya girişler orta avludan sağlanmaktadır. Pozitif açık alan olarak ele alınan avluda sınıflar için bir, öğretim üyeleri için de iki adet giriş tasarlanmıştır. Yapının ana girişlerinin bulunduğu kuzey bloğunda 600m^2 'lik sınıflar yer alırken, diğer iki kolda öğretim üyelerine ait odalar yer almaktadır. Binanın her köşesine düşey sirkülasyonlar yerleştirilerek, hem yangın yönetmeliğinin koşulları, hem de binanın her noktasından düşey sirkülasyonlara ulaşım sağlanmıştır. Düşey sirkülasyonların bulunduğu alanlarda ıslak hacimler de tasarlanarak dört adet çekirdek oluşturulmaktadır.

Birinci kat, zemin katla benzer şekilde kurgulanmıştır. Sadece ferah bir giriş mekanı oluşturabilmek amacıyla, zeminde giriş olarak kullanılan alanların döşemeleri birinci katta galeri boşluğu olarak tasarlanmıştır. Bu sayede zemin katta yer alan girişlerin yükseklikleri arttırılarak, binanın girişleri vurgulanmıştır.

İkinci katın ise kapalı alanı 2380m^2 'dir. Zemin ve birinci kattan farklı olarak güney cephesinde avluya girişi vurgulayan, içerisinde yönetimi barındıran bir blok daha yer almaktadır. İkinci katın tamamında idari ofisler yer almaktadır. Bu sayede yönetim katı, öğrencilerin ve öğretim üyelerinin bulunduğu mekânlarla ilişkisi sınırlandırılmıştır. Kuzey bloğunda zemin ve birinci katta sınıfların yer alması nedeniyle, idari ofislerin öğrencilerle ilgili bölümleri kuzey bloğuna yerleştirilmiştir. Kuzey bloğuyla, diğer bloklar arasında kontrollü geçişi sağlamak amacıyla kapılar yerleştirilmiştir.

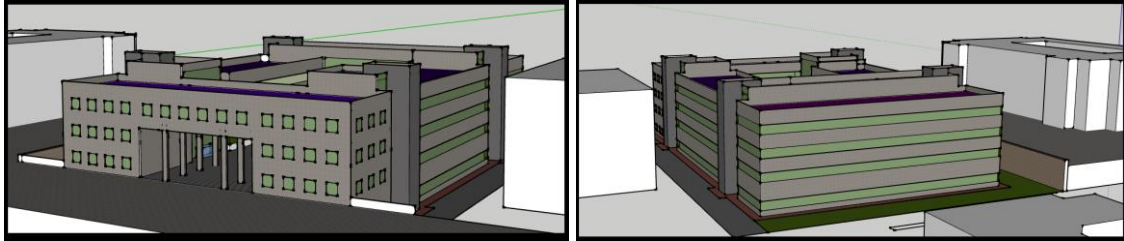
Tablo 2.3 Fen Edebiyat Fakültesi Cepheleri

Güney Cephesi	Doğu Cephesi
---------------	--------------

Tablo 2.3'te binanın cepheleri görülmektedir. Kuzey cephesinde sınıfların yer alması ve doğal aydınlatmaya daha fazla ihtiyaç duyulması nedeniyle bant pencere kullanılmıştır. Doğu ve batı yönlerinde de mevcut yapıların bulunması nedeniyle bant pencerelerin kullanımı uygun görülmüştür. Güneye bakan cephelerde ise, güneş ışınımının ve dolayısıyla sıcaklığın yüksek olması nedeniyle pencere oranı düşürülmektedir.

Şekil 2.3'te görülen üç boyutlu görsellerde görüldüğü üzere düşey sirkülasyon elemanlarının bulunduğu kütleler yatayda ve düşeyde vurgulanmaktadır. Çatı yerleşkede bulunan tasarım kararları doğrultusunda teras çatı olarak kurgulanmıştır.

Şekil 2.3 Fen Edebiyat Fakültesi Binasına ait üç boyutlu görseller

Görsellerden anlaşılacağı üzere, yapının cepheleri de düşey yüzeyleri olarak dolu – boş prensibiyle ele alınmıştır. Işık, manzara, iklim ve diğer çevresel faktörlerin yanı sıra iç mekan kullanımları boşlukların oluşturulmasında belirleyici olmuştur.

SONUÇ:

Üniversite yerleşkeleri kapladıkları alan ve barındırdıkları işlevler doğrultusunda, dinamik bir şekilde değişmeye devam eden organizmalardır. Türkiye'de, üniversite yerleşkeleri için, değişen yönetsel yapılarla geleceğe dönük, kalıcı bir master plan yapılamamış olması ve farklı dönemlerde, farklı yapı dilinin oluşması üniversitelerin kimliğinin okunamamasına yol açmaktadır. Bu bağlamda üniversiteler stratejik planlarında eğitimsel ihtiyaçları ve kullanıcılarından gelen geribildirimleri doğrultusunda değişim ve gelişimini planlamalı ve tasarlamalıdır. Bu planlama ve tasarlama süreci, kurumsal gelenek ve değerleri korurken, yeni ihtiyaç ve talepleri de karşılayabilmelidir. Bu anlamda yerleşke kurgusunda, kullanıcıların sosyalleşme ve gelişimlerine olanak

veren açık alanların tasarlanmasına önem verilmelidir. Yerleşkelerin artan ihtiyaçlar doğrultusunda masif kütleler ile doldurulması yerine, mümkün olduğu kadar doğal aydınlatma ve havalandırmaya olanak sağlayabilecek, hacimsel boşaltmalar ile fiziksel ve görsel akışın sürekliliği ön plana çıkarılmalıdır. Bu çalışmada ESOGÜ Fen Edebiyat Fakültesi'nin tasarım sürecinde son dönem yapı dili dikkate alınarak, hem çevreye hem de kampüs yaşantısına uyum sağlayacak bir yapı oluşturulmaya çalışılmıştır.

KAYNAKLAR

ANTALYALI, Ö. L., 2007, Tarihsel süreç içerisinde üniversite misyonlarının oluşumu, **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 6, 25-40.

BÜYÜKŞAHİN SIRAMKAYA, S. ve ÇINAR, K., 2012, Üniversite kampüs yerleşkelerinde ortak kullanım mekânlarının incelenmesi: Selçuk Üniversitesi Alâeddin Keykubat kampüsü örneği, **Selçuk Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi**, 27, 3,61-72.

DÜLGER, H., 2017, Üniversite Yerleşkelerinin Kullanıcı Gereksinimlerine Göre Güncellenmesi İçin Bir Yöntem Önerisi: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Meşelik Yerleşkesi Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.

ERÇEVİK, B. ve ÖNAL, F., 2011, Üniversite kampüs sistemlerinde sosyal mekan kullanımları, *Megaron*, 6, 3, 151-161.

GÜNAY, B., 2007, Gestalt Theory and City Planning Education, **Journal of the Faculty of Architecture**, (24:1) 93-113, METU, Ankara.

KELEŞ, R., 1972, Yerleşme Kararları Açısından Büyük Kent Dışı Üniversiteler Sorunu, **Mimarlık**,12, 25-35.

KOBERG, D. ve BAGNALL, J., 1974, *The Universal Traveller*, William Kaufmann, Inc. California.

TURNER, P. V., 1984, **CAMPUS An American Planning Tradition**, The MIT Press.

YAYLALI YILDIZ, B. ve ÇİL, E., 2016, Kafede vakit öldürmek ya da üniversite öğrencilerinin kampüsteki sosyal yaşamı üzerine, **mimar.ist dergisi**, 55, 65-71.